

Manel Garcia Grau

Constants vitals

Premi de Poesia
Ciutat de València

Vaig creure que el món seria meu
si era capaç de posseir el do i la nafra de la paraula
i me n'he adonat que, al capdavall, sols sóc,
apassionat i humil,
un home que neda, tot nu,
enmig de les mares

BUSQUEU-ME AQUÍ

A Ramon Guillem

No em busqueu entre la natura del crit i de l'acer:
la meua matèria pertany, com sabeu, al fang i a la pols,
la meua pàtria, a l'umbracle d'aquest somni,
la meua paraula, a la mirada que,
com la d'una prostituta, et demana
el destí, la tendresa i l'adreça sota la pell més desitjada,
més bruta o més sol·lícita.

No em busqueu entre el terror de la covardia o la venjança:
cent vegades que mirareu i cent vegades que no veureu
sinó una gola i una carn preparades per a pagar el preu
que vosaltres mateixos elegíreu.

No em busqueu per les arbredes del buit o del silenci:
el meu judici i la meua pena són fills d'aquesta llum terrosa
i la meua culpa l'estàs llegint ara mateix:
la litúrgia i el cant me'ls reservo per a mi,
la pietat, per a vosaltres.

No em busqueu pels dominis on nien els corbs o els cíncics:
resoleu vosaltres aquesta requesta d'honor,

perquè jo,
per si encara no ho sabíeu,
sempre he estat aquí.

ELS DONES MÉS EBRIS

Vaig envair la nit brillant
i vaig beure un vi fort,
com només els audaços del plaer
beuen.

K. KAVAFIS

Dreço la vida entre el do ebri de les mans,
tall a tall, foc a foc, nafra a nafra, pas a pas,
amb el magma de l'obsidiana
engendrant el fogall dels mots.

Fa temps que cerco les clivelles entre els dits
per respondre o cercar les preguntes més senzilles:
hom pot viure sense amor o sense esperança,
però ni la pell més bruna pot viure sense aigua
ni el gessamí més flairós sap florir entre l'erm
o la cendra.

A poc a poc tracto, ben infructuosament, ho sé,
de combatre la set que em brolla
entre el rocam més fonedís del viure
com l'arc tensat a la cacera de qualsevol au del paradís.
Sé també que durant qualsevol nit
el llum més incert o la fosca més pura
se'm presentaran, altius, a la meua cambra esporgada i eixorca.

I enmig de l'ombrívol feix dels verbs
m'adono que ja he complert quinze mil dies d'existència
i que els que vindran ja no seran mai més
com els jorns habitats pel desglaç del record,
que, a pesar que anuncio urcs i miratges,
ja mai més podré dir que no he estimat la vida
que rau i habita en una sola recambra del meu vers.

Deu ser per això,
vigilat o menystingut entre el jurament del meu antic poble,
que encara escric les preguntes
—senzilles i ingènues, ho sé—
que em porten els rius vivíssims que la maregassa
em dóna per beure i per viure,
deu ser per això que ja no em suen les parpelles
quan resto enmig de les paraules cercant els estris
més quotidians o més humans o més diàfans,
com si els mots foren les petges que anem deixant
damunt de la flassada de neu que oculta el gel més advers
o més amarg.

Sols aleshores sé
que em cremo l'ànima i la rauxa cercant,
desencisat i corprès,
les laves més preuades de la innocència perduda.
I és aleshores, creieu-lo,
quan mans frements sagnen
el petit espai de la casa on em refugio, em rebel·lo i em sé
i on se'm fan més doloroses les petites estries
del sobreviure.

Després, dreço altra vegada l'esguard
i torno a tensar a poc a poc la pell
entre el magma de la memòria
i un perfum d'arena i de combat m'abrasa
el mot més desolat i més fètil i més esquiu.

I és aleshores quan sé que segueixo estant aquí
i tot torna a tenir vida mentre ho escric.

NUESA

Alguns dels meus companys de treball
encara no han entès
que el deliri que més cou de la meua vida
ha estat, és i serà

–germana, esposa o amant–
la Poesia.

Durant dies i per carrers mig bruts
l'he vetllada, com un amant delerós i abrasiu,
mentre els oceans, els llampecs i el món dormien.
He volgut sempre donar-li el poc que posseïa
a canvi d'un poc de fermesa i de bellesa
i d'alguna nit sense parar de fer l'amor
amb totes les postures que m'han permès
les poques forces que encara em restaven.

Vaig creure que el món seria meu
si era capaç de posseir el do i la nafra de la paraula
i m'he adonat que, al capdavant, sols sóc,
apassionat i humil,
un home que neda, tot nu,
enmig de les marees.

LA TAULA

Aquests homes
no diuen mai: la nostra terra,
perquè ells són
la nostra terra.

JOSEP M. LLOMPART

En aquella taula de roure rogenic i esvelt
que hi havia a la cambra on la llar dels meus
escalfava temors i brous
vaig veure com amortallaven el meu avi.
Anys després hi hem anat celebrant àpats de Nadal,
sopars de família on l'arç sempre encenia el ble,
amarg i delitós, de l'estima,
hem commemorat natalicis i hem jugat a les cartes
amb una vida que ens fa i ens abandona
a cada mos que anem fent,
ben sovint perplexos i ingenus,
al perfum que els dies i els sentits espolsen.
Al seu voltant hem bastit records i suspicàcies
com qui rega un arbre amb l'aigua dels enyors,
com qui sega la bardissa seca o els matolls d'ortigues
entre les llànties exonerades de la nostra petita història.

Al voltant d'aquella taula, la mare ens ha nodrit
de recaptes espessos de calma i esperança,
de carns sucoses i arrossos on el temps
més d'una vegada s'ha aturat per oferir-nos
el plaer i la benaurança arbrats en una sageta petita
del gran rellotge de la memòria.

Segurament els meus fills m'hi ajauran i amortallaran,
algun dia. I algun dia ni els ciclops més potents,
ni les sacerdotesses de Nàusica o de Delfos,
ni els argonautes més aventurers o més savis,
ni tots els exiliats de l'illa de Lemnos
podran gaudir d'una nau
tant ben dreçada i governada com aquesta.

Una nau amb la qual hem pogut creuar, descalços,
tots els oceans assedegats d'estimes insubornables
i de mots banyats pels rius més antics i plaents.
Prego als déus poder seguir celebrant tots els àpats
entre aquesta profunda i rogenca fronda de les herències
i que el brou i els mots, ben càlids i propers,
siguen el petit bocoi on les filles guarden les meues cendres
i malden per no oblidar-me mai
entre els dons i els vestigis de l'àgora.

Aquesta taula on visc la brosta i la gleva i l'estigma del viatge.

ELS CORRENTS INVISIBLES

És el desig el que ordena el món.
La nostra feina, doncs, és ben modesta
i molt pacient: obrir pas als corrents.

BARTOMEU FIOU

Qui ha estimat, com jo, allò que ha abandonat
s'ha adonat que el bisturí del que s'ha viscut
reobre sempre la mateixa ferida,
sap que els meandres retornen sempre la brutícia que va
[creure desar
al fons de l'oceà més profund i salvatge.
Qui ha seguit el tall finíssim de tot el que el corglaça
sap veure el seu rostre,
i sap dir-li el seu nom, escèptic, resolt i amb vent de garbí a
[la cara,
assegut en una de les baranes rovellades
que hi ha al mig del riu que el pont de la saviesa travessa.
Sols aquell que reclama allò que ha estimat
sap adonar-se que les cicatrius que no s'han gangrenat
sols han estat un petit regal
d'aquells déus de què ens parlaven
els vells mestres i els poetes de la vella escola:
humans com som, la nostra mort

forma part dels ordres més senzills de l'univers
i és sols amb els mots marcats com podem pensar,
persistents i ingenus,
de poder continuar amb la joguesca.

A la cambra on fan l'amor la vida i el seu revers
vaig comprendre, fa uns anys, que mai no podria abandonar
allò que l'elixir dels mots havia convertit en sang i en pedra,
allò que mai cap eclipsi o cap dubte havien reclamat,
allò que cap distància havia pogut silenciar amb murs tan alts
mentre totes les ferides ocultes darrere de les aigües de l'estima
mudaven l'espiga en dolor i el vi en segell i tempesta.
Havia escoltat veus que, destrament, m'havien dit
que ningú mai pot abandonar allò que ha estimat.

Ara sé, però, que la serp muda la pell a cada estació,
que les marees no són sinó un caprici en l'ànima de l'univers,
que la meua reconeixença va més enllà de tots els designis
i tots els records,

que qui calla abandona, ignorant i gelós,
el darrer reducte on compareix, sol·lícita i presta, la consciència
de no ser res sinó s'és camí o estela o cambra dels mapes
d'aquells que estimes.

Qui ha viscut a través dels mots allò que ha abandonat
sabrà, com jo, que el nom i el rostre dels qui ha volgut
no són sinó la terra fèrtil on cada dia s'engendra la vida,
l'agulla amb què es cusen totes les cicatrius.
I trobarà en cada habitació de la casa
el viure senzill i misteriós que li omple de borrarls les sabates,
que no hi ha res tan dolç, tan sincer i tan dolorós

que comprendre tot el que s'ha caminat i s'ha perdut
i dir-se «tot això, companys, és el que he dit i he tingut».

I després, cansat i delerós, jaure entre els llençols nets
i pensar que mai més no perdrà aquells que un dia va estimar,
fins que el forense dictamine la causa i l'hora exactes de la mort
i molt poc abans d'apagar,

amb la punta d'uns dits esquerdats i endurits,
l'humil llanterna de la cambra.